

בדיקות תכולת חלבון החלב בהולנד

המספרים הבאים מראים, באיזו מידה הקיפו הבדיקות הנ"ל את משק החלב בהולנד. בשנת 1958 נערכו בדיקות שיטתיות אצל 10.1% מכל הפרות (153,209 פרות); בשנת 1959 — אצל 15.7% (244,815 פרות); ובשנת 1960 — אצל 19.0% (309,611 פרות).

אצל הפרות הנתונות לביקורת קבועה של החלב, הקיפו בדיקות החלבון אחוז גבוה עוד יותר, ולפי האומדן האחרון הגיע ל-28.5% של הפרות.

את ההשתתפות הגדולה ביותר בבדיקות אלה אנו מוצאים באזורי: פריזלנד (45% מכל הפרות ו-53% של הפרות הרשומות בביקורת התנו"בה הרגילה) ודרנטה (26% מכל הפרות ו-32% של הפרות המבוקרות); ואילו באיזור לימבורג, לדוגמה, נערכות הבדיקות רק אצל 1% בערך מכל הפרות.

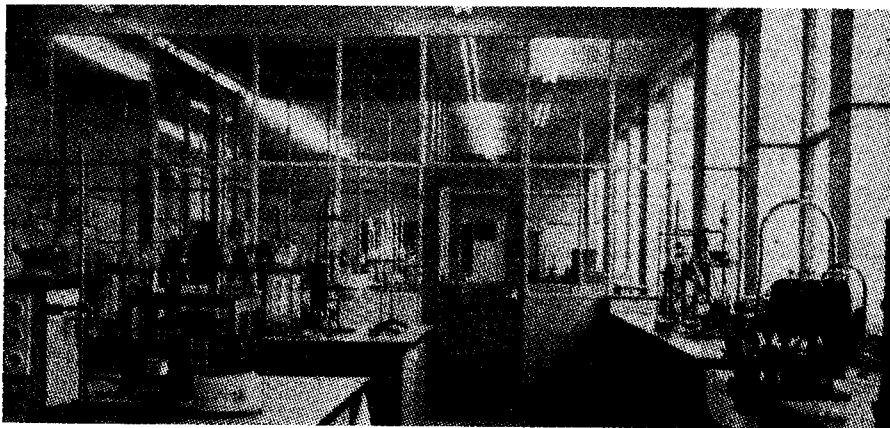
מובן מאליו, כי באותם האזורים בהם עדיין לא הונהג תשלום בעד החלב בהתאם לתכולת החלבון בו, — גם היקף הבדיקות של החלבון הוא זעיר ביותר.

תכולת החלבון בחלב נעה אצל פרות בודדות באותם הגבולות, בערך, כמו זו של השומן. נוסף

ההצעה לערוך בדיקות של תכולת חלבון בחלב באה מהמחלבות שבאיזור פריזלנד (הו"לנד). באיזור זה מעבדים כ-60% מכל החלב לגבינה, ו-25% נוספים הופכים לחלב מרוכז ולאבקה חלב. בכל המוצרים האלה יש ערך רב לתכולת החלבון.

על-כן, החליטו בשנת 1957 המחלבות בפריזלנד לשלם לספקים בעד החלב לא רק לפי תכולת השומן בו, אלא גם לפי תכולת החלבון. בדיקות רבות-היקף שנערכו בזמן הראו, כי קיים, בדרך כלל, מתאם (קוראלאציה) מסויים בין תכולת השומן בחלב לבין תכולת החלבון בו. אולם ידוע היה, כי אצל פרות בודדות ייתכנו הפרשים ניכרים בשטח זה, וכן היתה ידועה העובדה, כי גובה תכולת החלבון בחלב הוא תכונה תורשתית.

מתוך הדרישות שבאו מצד המחלבות, ועל סמך העובדות הנזכרות לעיל, החלו בסתו 1957 מגדלי הבקר המתקדמים באזורי פריזלנד ודרנטה לערוך בדיקות שיטתיות של תכולת החלבון בחלב אצל הפרות הבודדות. במשך השנים הבאות החלו לערוך בדיקות החלבון בכל הולנד, באותן המקומות בהם הנהיגו המחלבות תשלום בעד החלב לפי אחוז החלבון בו.

המעבדה הכימית של המכון לחקר החלב בהולנד

חלבון באמידורשחור). הוצאות הבדיקות מגיעות ל-3 גולדן בערך לפרה במשך השנה, והן משרתלמות ע"י בעל הבקר.

העובדה שבמשך תקופת זמן קצרה, משנת 1957 ועד 1960, הגיע בהולנד אחוז הפרות הנתות לבדיקה שיטתית של החלבון בחלב להיקף של 20% בקירוב מכלל הפרות, מראה באיזו מידה משתדל מגדל הבקר ההולנדי לנצל את כל האפשרויות כדי להתאים את עצמו לתביעות המשק.

להלן ניתנת טבלה המראה את תוצאות הבדיקות שנערכו בשנים 1959—1960.

על כך, חלים שינויים גם במשך תקופת החליבה (לאקטציה) וכן בהשפעת המספוא.

„השרות המרכזי של ביקורת התנובה" בהרלנד עוסק גם בארגון בדיקות החלבון וביצוען. את מידגמי החלב לבדיקות החלבון נוטלים מבקרי החלב, העוסקים בביקורת התנובה המקובלת ברווחיזמן של 14 עד 28 ימים. הבדיקות עצמן נערכות לאחר מכן במעבדות מיוחדות, שהוקמו למטרה זו על ידי איגוד המחלבות. בזמנו היו נהוגות שיטות שונות בבדיקת החלבון בחלב, ואילו כיום משתמשים בשיטה אחידה, והיא בדיקת קולוריימטרית (היא ידועה בשם בדיקת

השנה	מס' הפרות המבוקרות	תוצאות הביקורת			מספר הפרות בביקורת החלבון	% החלבון
		חלב ק"ג	% השומן	שומן ק"ג		
1959	714742	4342	3.82	166	113069	3.31
1960	735569	4353	3.81	166	178084	3.32

א. קלוין

דרישת שלום מה"ישראליות" שבפרס

שהיתי באיראן מסוף אפריל ועד אמצע יוני. נודמן לי להיפגש עם מר סאפאפור, אחי של מר ג'והן סאפאפור, שרכש את המבכירות הישראליות לפני כשנתיים. נמסר לי שכל המבכירות קיימות עד היום כפרות מצטיינות ובעל העדר מרוצה מאוד מהן. הוא ביקש למסור דרישת שלום למר שמאראגד ולהודיעו שהבהמות שרכש בארץ, כולן בריאות ו"שכולה אין בהן", בה בשעה שממשלות האמריקאיות נפסדו עד עתה כ-50%.

מר סאפאפור זוכה בהכנסה יפה לא רק מתנובת החלב הגבוהה של הפרות הישראליות אלא גם ממכירת עגלים מהגזע הישראלי-פריזי לגידול פרים. שני האחים סאפאפור ועוד כמה בוקרים מתקדמים יסדו כעין „התאחדות מגדלי בקר בפרס". הפרים הישראליים משמשים גם להשבחת הבקר המקומי. מר יהושע רקובר, שמשמש עתה בפרס כמדריך ויועץ בגידול מספוא, מסר לי שבביקורו במשק אחד בסביבתו הם הכספי מצא שם עגל-פר ישראלי שבעל המשק רכש אותו ממר סאפאפור ושילם עבורו 1500 ל"י.

למעשה מתקבל הרושם שהעדר הישראלי שהובא לפרס משמש כבר עתה כעדר רבייה ולא כעדר לייצור חלב, ואין פלא איפוא שמר סאפאפור מרוצה מאוד מהעיסקה שלו עם בוקרי ישראל.

ירושלים, 28 ביוני 1962

יואל אורן